

2025-05-21

Socialdepartementet
Diarienummer: S2024/01821
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar: Kammarkollegiets utvärdering av utökning av målgruppen för Allmänna arvsfonden

Sammanfattning

Forum – idéburna organisationer med social inriktning tillstyrker att begränsningen i 3 kap. 6 § arvsfondslagen avskaffas. Vi ser positivt på att utvidgningen till att omfatta äldre inte trängt undan andra grupper, men betonar vikten av fortsatt uppföljning för att säkerställa att medel fortsatt når civilsamhällets verksamheter för unga, personer med funktionsnedsättning och andra i utsatthet.

Fondens starka ekonomi skapar utrymme för en bredare målgrupp och måste komma även mindre och lokalt förankrade aktörer till del. Arvsfonden är central för social innovation och demokratisk delaktighet.

1. Inledning

Forum – idéburna organisationer med social inriktning har tagit del av Kammarkollegiets promemoria om utvärdering av utökningen av målgruppen för Allmänna arvsfonden till att omfatta äldre personer. Vi vill härmed framföra våra synpunkter.

Forum är en paraplyorganisation för civilsamhällets aktörer med social inriktning. Våra medlemsorganisationer arbetar dagligen med att främja social rättvisa, inkludering och hållbarhet – ofta i nära kontakt med de mest utsatta grupperna i samhället. Vi har tidigare engagerat oss i utvecklingen av arvsfondens regelverk, inte minst i remissvaret till Ds 2020:9, och välkomnar denna fortsatta översyn.

2. Stöd för utökningen av målgruppen

Forum välkomnar fortsatt att Allmänna arvsfondens målgrupp har utökats till att inkludera äldre personer. Detta är i linje med vårt tidigare ställningstagande om att fonden bör kunna stötta sociala innovationer inom föreningslivet, och att fler ska få

möjlighet att bidra till samhällsutvecklingen genom att söka medel från fonden. Vi instämmer i Kammarkollegiets bedömning att utvidgningen inte har lett till undanträngningseffekter för andra målgrupper. Det är viktigt att denna insikt bekräftas i styrningen av fonden framåt.

3. Avskaffande av 10-procentsbegränsningen

Forum tillstyrker att den nuvarande begränsningen i 3 kap. 6 § arvsfondslagen, där högst en tiondel av utdelningsbara medel får fördelas till projekt för äldre personer, avskaffas. Vi delar bedömningen att detta möjliggör en mer behovsstyrd fördelning, där angelägna projekt inte prioriteras bort av skäl som inte har med kvalitet eller behov att göra.

4. Fördelning och fortsatt uppföljning

Det är fortsatt viktigt att följa hur medel fördelas mellan olika former av utsatthet som civilsamhällets aktörer möter. Detta gäller inte minst unga och personer med funktionsnedsättning, men också människor som lever i fattigdom, social isolering, eller med psykisk och fysisk ohälsa. I linje med synpunkter från flera remissinstanser, såsom Fremia och NSPH, betonar vi behovet av långsiktig uppföljning och transparens för att säkerställa att ingen osynliggörs.

5. Arvsfondens ekonomiska utrymme

Att fondens inflöde under flera år överstiger det som årligen delas ut innebär att stora resurser ackumuleras. Detta bör ses som en möjlighet att ytterligare bredda målgruppen eller förstärka stödet till utvecklingsprojekt i civilsamhället. Vi vill återigen understryka att medel ur Allmänna arvsfonden bör användas aktivt för att möta samhällsutmaningar snarare än att ligga vilande.

6. Tillgänglighet och rättvisa för idéburna aktörer

Vi delar den oro som RIO uttryckt om att ansökningsprocessen och kraven på administrativa resurser kan skapa trösklar för mindre och lokalt förankrade aktörer. Arvsfondens medel måste vara tillgängliga även för idéburna organisationer som inte har tillgång till professionella projektstödstrukturer, men som besitter kunskap, engagemang och innovationskraft i sin närmiljö.

7. Arvsfonden som samhällsbärande katalysator

Allmänna arvsfonden utgör en ovärderlig resurs för civilsamhället. Genom att finansiera utvecklingsprojekt där målgruppen är aktivt involverad, skapas lösningar av, med och för människor i utsatthet. Detta stärker inte bara individer, utan också samhällets

demokratiska motståndskraft och sammanhållning. Fondens funktion som målgruppsstyrd katalysator för lokal mobilisering, innovation och inkludering är något vi måste värna.

Forum ser fram emot fortsatt dialog om hur fondens styrning kan utvecklas så att dess medel i ännu högre grad når de aktörer som verkar för ett mer jämlikt, inkluderande och demokratiskt samhälle.

Med vänlig hälsning,

Hannah Kroksson

Ordförande

Forum – idéburna organisationer med social inriktning